

คำชี้แจงกระทรวงแรงงาน

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานได้ พ.ศ. ๒๕๔๗

กระทรวงแรงงานได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานได้ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๓๕ ก วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๗) กระทรวงแรงงานจึงขอชี้แจงรายละเอียดของกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเพื่อความเข้าใจโดยทั่วกัน ดังนี้

กฎกระทรวงกำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานได้ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติว่า ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักเกินอัตราน้ำหนักตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กหญิงอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีแต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักได้ไม่เกิน ๒๐ กิโลกรัมโดยเฉลี่ยต่อลูกจ้างหนึ่งคน

๒. กำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กชายอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีแต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักได้ไม่เกิน ๒๕ กิโลกรัมโดยเฉลี่ยต่อลูกจ้างหนึ่งคน

๓. กำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักได้ไม่เกิน ๒๕ กิโลกรัมโดยเฉลี่ยต่อลูกจ้างหนึ่งคน

๔. กำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นชายทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักได้ไม่เกิน ๕๕ กิโลกรัมโดยเฉลี่ยต่อลูกจ้างหนึ่งคน

๕. ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักเกินกว่าอัตราน้ำหนักที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑ ถึง ๔ แล้วให้นายจ้างจัดให้มีและให้ลูกจ้างใช้เครื่องทุ่นแรงที่เหมาะสม และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง ทั้งนี้ เครื่องทุ่นแรงที่เหมาะสม

หมายความว่า เครื่องมือที่ผ่อนแรง หรือช่วยให้สิ้นเปลืองแรงน้อยลง เช่น ล้อเลื่อน รถเข็นสองล้อ รถเข็นสี่ล้อ รถยกปากล้อม เพื่อลดการใช้กำลังแรงงานคน และลดความเสี่ยงจากการบาดเจ็บในการปฏิบัติงาน ยก แบก หาม หาบ พูน ลาก หรือเข็นของหนัก

อย่างไรก็ตาม แม้นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานยก แบก หาม หาบ พูน ลาก หรือเข็นของหนักไม่เกินอัตราน้ำหนักที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑ ถึง ๔ ก็ตาม นายจ้างควรที่จะส่งเสริมให้มีการใช้อุปกรณ์เครื่องจักรกลและลดการใช้กำลังแรงงานคนในการปฏิบัติงานซึ่งต้องเคลื่อนย้ายของหนัก แต่ถ้าหากเป็นเรื่องยากที่จะนำอุปกรณ์ เครื่องจักรกลมาใช้ ก็ให้นำอุปกรณ์อื่นและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้แทนเพื่อลดการออกแรงในการเคลื่อนย้ายให้น้อยลง และควรลดความถี่และระยะเวลาในการปฏิบัติงานซึ่งต้องเคลื่อนย้ายของหนัก โดยการจัดให้ลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานดังกล่าวมีเวลาหยุดพักช่วงสั้นๆ เพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้า และมีการสลับเปลี่ยนหมุนเวียนไปทำงานประเภทอื่นบ้าง เพื่อขจัดความซ้ำซากจำเจ รวมถึงนายจ้างควรออกแบบระบบการผลิตให้มีขั้นตอนการเคลื่อนย้ายของหนักให้น้อยที่สุด และนายจ้างควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานต่างๆ ให้เหมาะสม และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง เช่น การจัดให้มีแสงสว่างอย่างถูกต้องและเหมาะสม ดูแลสภาพพื้นผิวของสถานที่ทำงานเพื่อป้องกันการลื่นล้มหรือหกล้ม การจัดให้มีเนื้อที่ว่างมากพอสำหรับการทำงาน เพื่อให้สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างปลอดภัยด้วยอิริยาบถท่าทางที่ดีเหมาะสมต่อการเคลื่อนย้ายของหนัก นอกจากนี้ นายจ้างควรให้ลูกจ้างออกกำลังกาย หรือบริหารร่างกายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้กล้ามเนื้อแข็งแรงและเพิ่มความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อ และนายจ้างควรให้ความรู้และส่งเสริมให้ลูกจ้างปฏิบัติงานด้วยการเคลื่อนไหว และการใช้อิริยาบถท่าทางการทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม

กระทรวงแรงงาน

มกราคม ๒๕๔๘